

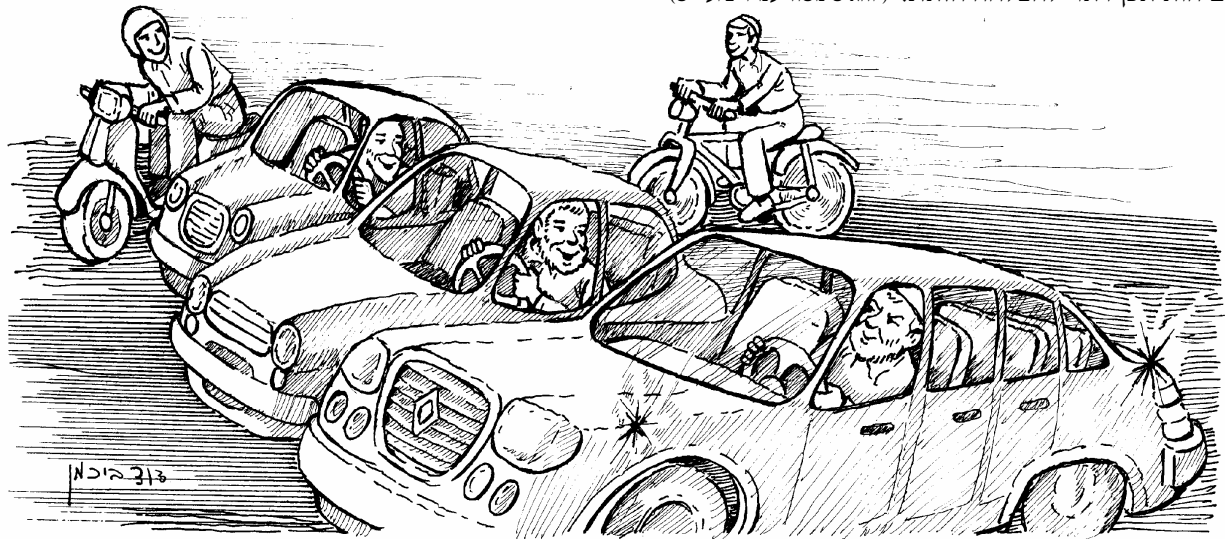

סיפר הגאון רבי זלמן סורוצקין לג'ר בנימין שיקוביצי שליט"א:
"חמי, הגאון רבי אליעזר גורדון, רבה של טלז וראש הישיבה מעולם לא לקח משכורת מהישיבה, הוא חי רק על משכורת הרבנות, שהיתה משכורת קטנה מאד. באותו זמן היו בבית בעיות שהיה אפשר לפותרם בכסף והכסף לא היה. והנה הציעו לו רבנות באחת הערים הגדולות בהם שכר הרב היה פי חמש. חמי קרא לי וסיפר על ההצעה הזו, ואמר: "אני מתייחס להצעה הזו כמו שיגידו לי - 'תארוז את כל הספרים והחפצים, תעזוב את הבית, תיסע לעיר פלונית ותמצוץ שם איזו סוכריה...'
דע לך, לא סיפרתי לאף אחד מהמשפחה רק לך, כי אם הייתי מספר היו אומרים לי שלרגל המצב אני צריך לקבל את ההצעה. ולמה לך אני מספר? כי אתה רב, וצריך אתה לדעת איך רב צריך להתנהג!"

("נר לשולחן שבת")

"וירא משם קצה העם" - לפי שהקצוות הם העלולים להנוק ביותר: או בקצה החשוב, בקציני עם, שאפשר בנקל להכניס בהם עין הרע מצד מעלתם. או בקצה האחרון, פחותי העם, שראויים לקללה ממש, כדרך שנאמר במתאוננים. וזו הדרך אשר בהר בלעם, שאם לא ימצא מקום לקללם יכניס בהם עין הרע. ("כל יקר")

מלבד כל הסגולות שיש נגד עין הרע אמר הגאון רבי משה סלובייצ'יק סגולה פשוטה מאד, שהיא בדרך מידה כנגד מידה. עין הרע יסודה מקנאה, ולכן אם האדם עובד על עצמו לשמוח בהצלחת ובשמחת חבריו ושלא לקנאות אף פעם בחבריו, זוכה בזכות זה שגם אחרים לא יקנאו בו ולא תזיק לו עין הרע. **ובאמת יש לשאול** איך יתכן שעין הרע פועלת ומזיקה, הלא הכל בידי שמים ואין אדם נוגע במה שמוכן לחברו כמלא נימא? **והסביר רבינו**, שאם רואים בשמים שיש צער ליהודי על הצלחת חברו זה יכול לגרום נזק לחברו, כי אז בודקים יותר בדקדוק את מעשיו אם הוא אכן ראוי להצלחה הזאת. ("והאיש משה" עמ' ר"ב ועיי"ש)

בלעם של דורנו

זה היה אמור להיות ערב מיוחד בערד. על לוחות המודעות ברחובות העיר התנוססו מודעות המבשרות על 'ערב קדוש'. כאשר בתחילה ידרוש רב חשוב, פה מפיק מרגליות, ואחריו תדבר ותנעים בעלת תשובה, זמרת מפורסמת בעבר.

והנה אחד מהתנועה נגד חזרה בתשובה, שעינו היתה צרה בקירוב רחוקים, ראה את המודעות ואת ההתעניינות הרבה החליט לעשות תרמית. ביום האירוע, בשעה ארבע וחצי אחה"צ התקשר אל הזמרת, הציג עצמו כאחד המארגנים, ואמר שהרצאתה הערב התבטלה, הרב לא יכול לבוא ולכן הכל התבטל. היא הצטערה מאד, אמרה שהיא מוכנה להופיע לבדה ותדבר באריכות יותר, "לא ולא", אמר האיש "בלי הרב הערב מבוטל".

באותו זמן, אשה חרדית, תושבת ערד איחרה להגיע לתחנה בכניסה לבני ברק, והפסידה את האוטובוס לערד. היא לקחה מונית כדי להספיק את האוטובוס ביציאה מבני ברק, אך למרבה הפלא, גם שם האוטובוס חיש חלף לידה, לא היה ברור לה איך... **האשה התקשרה אל משפחתה ושאלה** אם הם יודעים על דרך חילופית להגיע לערד. הם העלו רעיון שאולי תיסע עם הזמרת שאמורה להרצות הערב. האשה התקשרה אליה וביקשה להצטרף לנסיעה. אך היא השיבה בשלילה: "אינני נוסעת, לפני שעה קלה הודיעו לי שהערב התבטל..."

האשה חשבה שזו התחמקות, שהיא לא מעוניינת לקחת טרמפיסטים, שהיא רוצה שקט... התקשרה שוב לברר האם אכן ההרצאה התבטלה. השיבה בשלילה.

התקשרה שוב לזמרת וסיפרה את שאמרו לה. כל הדרך הן הודו להקב"ה שסיכל את עצתו של אותו בלעם... באותו ערב התקיימה הרצאה סוחפת.

("נר לשולחן שבת" מהרה"ג רד"א")

השבוע יחול יום הזכרון לגאון רבי זלמן סורוצקין, הרב מלוצק, יו"ר מועצת גדולי התורה, נשיא ועד הישיבות, ט' תמוז תשכ"ו

מה טובו אהליך, ראה שאין פתחיהם מכוונים - מכיון שישראל שומרים עצמם מלהזיק בהיזק ראייה, אין בכוח עין בלעם להרע להם, כענין 'דבר שהצדיק מתעסק בו יכשל בו זרעו' ("אזנים לתורה")

מה טובו אהליך

סיפר ידידי, הר"ר אליהו גוטמן: בצעירותי הייתי פעם בבית הבראה של ועד הישיבות בשכונת בית הכרם שבירושלים. התארחו שם הגאון רבי זלמן סורוצקין ואשתו, שניהם עברו את גיל השמונים. הכבוד שראינו שהם רחשו זה לזו היה שאין לתארו. **כשרבי זלמן יצא לאסיפה, אשתו עמדה והמתינה בחלון כמה שעות עד לחזרתו!**

בסמוך היה פנסיון רייך הידוע. שמענו שכמה ראשי ישיבות מתארחים שם, בליל שבת הלכנו לזכות לראות את הליכותיהם. ראינו את הגאון רבי יחזקאל סרנא, הוא דיבר עם אנשים, אנו עמדנו בחוץ וניסינו להקשיב...

לפתע פנה אלינו רבי יחזקאל בשאלה: "בחורים מה אתם לומדים בישיבה?" "בבא בתרא" השבנו, "אז אתם יודעים מה זה היזק ראייה..."

("נר לשולחן שבת" מפי הנ"ל)

ראוי לציין כי בכל הפרשה לא הזכירו בלק ובלעם שם ישראל מלבד הנבואות שהיה מוכרח בלעם להזכירם. וכנראה שהיו מפחדים להזכיר שם ישראל החביב לפני ה', פן יעמדו בשמים מלאכים וילמדו זכות על עם ישראל, לכן קראו אותם 'הנה עם יצא ממצרים'.

("אזנים לתורה")

פתרון כתב - החידה מעלון פרשת חקת: הפתרון הוא אדום! הצבע האדום

1 נתחיל בפרשת השבוע - פרשת חקת פותחת בפרה אדומה, י"ט ב'. 2 ומשיך באיש האשקלוני - דמא בן נתניה שזכה לפרה אדומה, קידושין לא. ע"ז כד. 3 ונמצא בטור הראשון - בחושן, אבן אודם, פ"ר תצוה. 4 ביריעות - "וארגמן ותולעת שני", פ"ר ויקהל. 5 ובביגוד - באפוד כנ"ל, פ"ר תצוה. 6 בבגדי ורכבי הגיבורים - "מגן גבריהו מאדם, אנשי חיל מתולעים, באש פלדות הרכב" - אדומים מדם החללים, ולובשים בגדי שני, ורכב הברזל שלהם הוציא ניצוצות אש, נחום ב' ד'. 7 המלכים - המלכים לבשו ארגמן, "בגדי הארגמן שעל מלכי מדין", שופטים ח' כ"ו. 8 ובשרוכי נעלי הגויים - הגויים השחילו רצועות אדומות בנעליהם, ר"ף סנהדרין פ"ח.

9 בשבת צובע - הצבע האדום, אשה לא תעביר סרק על פניה, והוא צבע אדום, שבת צה. א"ח ש"ג כ"ה. 10 וצובע את עצמו - דם בבגד אדום, אסור להניח בגד אדום על מכה, א"ח ש"כ"ח משנ"ב קמ"ו. 11 תותים תותים, זה לא רק למאכל... - האוכל תותים זהר שלא יגע בידיו במפה או בבגד ויצבעם. א"ח ש"כ"ב משנ"ב ג"ט ויש מקלוק. 12 ביום כיפור עובדים בה - מחתת יום הכיפורים היתה מזהב אדום, יזמא מגז. 13 ובשאר הימים אין עובדים בו - כהן גיחור פסול לעבודה, והוא האדום כשני, בכורות מה. 14 בחגים שמחים עימו - שותים בהם יין ונאמר "אל תירא יין כי יתאדם", מכאן שאדמיות היא מעלה וחשיבות ביין, משלי כ"ג ל"א, משנ"ב תע"ב ל"ח.

15 בסוכות פוסל בהדס - הדס שעלו בו ענבים אדומים פסול, סוכה לג. 16 ובפסח מצוה לחזר אחריו - מצוה לחזר אחר יין אדום לארבע כוסות, תע"ב י"א בשם הירושלמי. 17 ואעפ"כ לא כל מה שנראה, כך הוא באמת... - המוסיף צבע מאכל וכדומה ליין כדי להאדימו, לא נחשב היין כיון אדם שמצוה לחזר אחריו בפסח, "הליכות שלמה" פסח ט' י'. 18 ויש מקומות שנמנעים ממנו - במקומות שהגויים מצויים להעליל עלילות דם, נמנעים מלקחת יין אדום לארבע כוסות, א"ח תע"ב משנ"ב ל"ח.

19 מה דינו לכתיבה - דיו במראה אדום פסול לכתיבת סת"ם, רמב"ם הל' תפילין פ"א ה'. 20 ולבוש - לבוש אדום הוא מלבושם של שרים, ונועד לפריצות, רמ"א יו"ד קע"ח א'. 21 והתינוק המסוכן - תינוק שבשרו אדום לא ימולוהו, ומעשה ברבי נתן הבבלי, שבת קלד. 22 ומיהו האיש שאסור לו להנות מהשמש - הנודר הנאה מהאדם אסור בהנאת השמש, תוס' ב"ב פד. 23 ומכחין בין יום ללילה - בין השמשות, זמנו משתקע החמה כל זמן שפני מזרח מאדימין, שבת לד. 24 ובזמן הכעס - זמן זעמו של הקב"ה - את הרגע אפשר לראות בהסתלקות האדם מכרבותלת התרגול, ברכות ז. פ"ר בלק. 25 ובין הזריקות - באמצע המזבח היה חוט של סיקרא, להבדיל בין דמים עליונים לתחתונים, מידות ג' א'. 26 יש וסימן טוב נהיה עמו - בראשונה היו קושרים לשון של זהורית על פתח האולם מבחוץ, יזמא סז. 27 ואף בפירות סימן הוא - 'מאימתי הפירות חייבים במעשרות משיאדימו', זה סימן לתחילת בישול הפירות, מעשרות פ"א ב'. 28 ובהמות - למעשר בהמה צובעים את העשירי בצבע אדום, בכורות נח.

29 זהבו החשוב ביותר - זהב פרוים, זהב בצבע אדום, שדומה לדם הפרים, יזמא מה. 30 ודגלו עלי אהבה - דגל שבט ראובן היה אדום, כצבע אבנו שבחושן, פ"ר במדבר. 31 ודודי נזכר בו - "דודי צח ואדום", שיה"ש פ"ה. 32 השלוליות שהרגו והיכו - בבוקר הקרב, השמש זרחה על שלוליות המים והאדימה אותם - 'יראו מואב את המים אדומים כדם', ובנס הזה היכו ישראל את מואב, שהרי באותו נחל לא היו מים מעולם, מלכים ב' ג' כ"ב.

33 האומן שקלקל ושילם - נתן לאומן לצבוע אדום וצבעו שחור, ב"ק ק. 34 ובניו יורק התיר רבי משה לקצבים "לרמות"... - רבי משה פיינשטיין התיר להשרות כבד בדם, כדי לתת לו צבע,

שיראה טרי, כמנהגם, שות' אג"מ יו"ד ח"א ל"ל"א. 35 היה מי שקרע ושילם - רב אדא בר אהבה קרע בגד אדום של כותית, ברכות כ.

36-40 והיה מי שנולד ואכל ולבושו וגיבוריו וארצו שוים - עשו, הוא אדום, ותבשילו אדום, וגיבוריו אדומים וארצו אדומה. 41 ולעתיד לבוא כך יפרע - לעתיד לבוא פורע ממנו אדום בלבוש אדום, כפי ששרים בזמירות שבת "בבואו מאדום חמוץ בגדים... מלבושיו להאדים", ישעיהו ס"ג א' ב', ילק"ש. 42 לשלם על שעשה באגם נמירוב - בגזירות ת"ח-ת"ט, התיאור הנורא של שחיתות הקוזקים, האגם סביב נמירוב היה אדום מדם ההרוגים, ט"ט היוון. 43 וזוכה לצבעו של נחל ארנון בפרשת השבוע - הנחל היה אדום מדם האמוריים שבאו לארוב לבני ישראל, פ"ר חקת כ"א ט"ו.

44 זו תרומת השותף השני מהשלשה - 'שלשה שותפין באדם, אמו מזרעת בו אודם', נדה ל"א. 45 ענינו של "גור האריה" - יהודה "חכלילי עינים מדם" שכן דרך שותי יין עיניהם מאדימות, רש"י ויחי. 46 והאיש יפה העינים - דוד המלך - "והוא אדמוני עם יפה עינים" שמואל ט"ז י"ב. 47 כך נמדד יופיים של היפים ביפה שבערים - רבי יוחנן, בתיאור יופיים של בני ירושלים. בעלותו מהאש, ורד אדום, גרגירי רימון אדומים, ב"מ פד. 48 וכך הגגות מימי המדבר ועד ימינו - "עורות אילים מאדמים" שמהם עשו גג למשכן וגגות הרעפים... פ"ר תרומה, ירושלמי שבת פ"ז. 49 "רוצח" ודם שבורה - מלבין פני חבריו ברבים, בתחילה פניו מאדימות כי הדמים מתאספים לברוח, תוס' ב"מ נח. 50 והחוט שנתן תקוה למשפחה - תקות חוט השני שהמרגלים נתנו סימן להצלת רחב, יהושע ב' י"ח.

51 החטא קרוי כך בפרשתנו - החטא קרוי אדום, רש"י חקת י"ט כ"ב. 52 אוי כי ראתה - 'חמישה דמים טמאים, האדום', נדה יט. 53 ואוי כי ראה - נגעני אדם, "והיה הנגע ... אדמדם", פ"ר תזריע. 54 והכהן מסגירו - נגעני בתים, "שקערורת אדמדות", פ"ר מצורע. 55 ונסיים כמנהג מדרך אפרתה - יש שקושרים על ידם חוט אדום שסובבוהו מסביב לקבר רחל, סגולה נגד עין הרע. ועיין תוספתא שבת פ"ז ש'מדרכי האמורי, קושר חוט אדום על אצבעו. וב"י יו"ד קע"ח שאין זה להלכה. 56 שאולי מקורו מהקשירה הראשונה - המיילדת קשרה לזרח חוט שני, פ"ר וישב.

"לינו פה הלילה והשיבותי..." - " ... ותקח אוני שמץ מנהו. בְּשֵׁפְעִים מחזיונות לילה בנפול תרדמה על אנשים. פחד קראני ורעדתי..." (איוב ד)

ת"ח העביר לי קונטרס "קול קורא" של סב סביו, הגה"צ רבי פנחס וקסלר מוירצבורג שבגרמניה, משנת תר"ם. שלושים וחמישה עמודים, כתובים על נייר ישן בשם "ישורון מלה דבר". בהם רבי פנחס קרא להתחזק בתורה, חסד, צניעות ומצוות שבהן נכשלו בני דורו באשכנז - על עם ישראל לחפש את ישועתו אצל מושיעו - מטרת רדיפות עם ישראל הם להחזירו למוטב. דעו, הכל הולך לקראת תוכניתו של הקב"ה להחזיר את בניו לארץ ישראל! במשך כשנה נמנע רבי פנחס מפרסום הקונטרס, אך לאחר שתקפוהו צרות רבות הבין שהדברים באו עליו בשל אי פרסום הדברים.

'עלי להזכיר כי לעתים קרובות עלה בידי להשמר באופן יוצא דופן מלעבור על מצוות ה' על ידי חלומות לילה. פעם חלמתי שאכלתי תערובת בשר וחלב. בבוקר מוקדם, כשביקשתי מאשתי לבדוק, היא מצאה שבלילה העוזרת לקחה שומן בקר וטיגנה ביצים במחבת החלבי.

פעם אחרת חלמתי כי עברתי על איסור בישול נכרי. חקרתי ונודע כי העוזרת שכחה לבקש מאחד מבני הבית שיעמיד את תפוחי האדמה על האש ועשתה זאת בעצמה. פעם אחרת ראיתי בחלום כי באחת הדלתות בבית חסרה המזוזה, כשבדקתי בבוקר ראיתי לתדהמתי שהמזוזה נגנבה מדלת המטבח...

בחלומי אני עומד על הר גבוה ברומניה ומדבר אל היהודים לבל ישלו עצמם באשליות שווא כי יוכלו להגיע באירופה לשוויון זכויות, מוטב שיעלו לארץ ישראל ... וסערה גדולה באה ועננים שחורים ומאיימים התפשטו וכיסו את רוב ארצות אירופה.

חלומי המופלא היה **כעמוד אש לפני משפחתו**, וכך, עת התקדירו שמי אירופה בענני מלחמה, עוד טרם עליית השטן לשלטון בגרמניה עלתה משפחתו לארץ ישראל וניצלה. (נ"ר י"ש כ"ה לה"ר ש"פ)